

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 40.—
za pol leta " " " 25.—
za četrt leta " " " 15.—
za en mesec " " " 7-50

za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 150.—
polletno " " " " 75.—
mesечно " " " " 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 10.—
v inozemstvu " " " " 20.—

Posamna štev. 50 par.

SLOVENE C

Cene inseratom:
Enostopna petina vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, poslani itd.
po K 12.—

Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKZ.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; poslane pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev 7563, praga in dunaj 24.797

Veliko delo razbito?

Ministrski predsednik Francije, Briand, je bil prisiljen, da vsled odločne obsodbe svoje preveč miroljubne, oziroma konciliantne politike od strani parlamenta poda demisijo. Večinske stranke namreč ne odobravajo, da je Briand na sestanku v Cannesu pristal na znani Lloyd Georgev program glede politično-gospodarske obnove Evrope. Posvetovanja v Cannesu, ki naj bi bila privedla do gospodarske konference vseh evropskih držav, vključivši Rusijo in Nemčijo, so se ustavila.

Ta dogodek je izvanrednega pomena in bo imel najdalekosežnejše posledice.

Anglija vsled zastoja svoje industrije odločno hoče, da se gospodarski položaj Evrope temeljito ozdravi; v prvi vrsti se ima vzpostaviti narodno gospodarstvo v Rusiji in Nemčiji, ki sta za Anglijo najboljše trg v bodočnosti. To pa seveda ni mogoče, če se ne izpremenijo tudi politične smernice držav-zmagovalk nasproti premaganim državam po svetovni vojni. S tem se seveda zada občuten, če ne smrtni udarec verzaljski mirovni pogodbi.

Ravno tega pa se najbolj boji sedanja večina odločivne francoske javnosti.

Anglija sklene s Francijo pogodbo, da jo za dobo 10 let zaščiti proti vsakemu napadu od strani Nemčije, podčrtajoč, da je obvezana Franciji pomagati le za slučaj takega napada, kateri ne bi bil od nje same izzvan, in da se to ne nanaša na morebitne druge konflikte, v katere bi se Francija zapletla.

Zato pa Anglija zahteva od Francije, da pristane na mirovno zvezo vseh evropskih držav, katere bi se morale obvezati, da se bodo vzdrževale vsakega napada na svoje sosedo, oziroma se zatele k razsodišču. Francija ima tudi privolit v to, da se Rusija udeleži evropske gospodarske konference. Končno namerava Anglija prikrajšati iz verzaljske pogodbe izvirajočo kompetenco vojnoodškodninske komisije, očitno zato, da se Nemčiji olajša odplačevanje reparacij.

Francoska parlamentarna večina se je z vso silo proti temu dvignila. Dočim namreč verzaljska pogodba daje katerikoli državi-zmagovalki, ki je pogodbo podpisala, avtomatično pravico, da postopa proti Nemčiji, če bi le-ta kršila kakšne določbe mirovne pogodbe, sme zdaj Francija, ako bi za tako postopanje potrebovala pomoči Anglije, računati na tako pomoč le v slučaju, če Anglija tak korak smatra za upravičen, neoziraje se na verzaljsko pogodbo. Ali francoski parlament prav tolmači tozadevni dogovor v Cannesu, to je vprašanje — fakt je, da se ji garancije, katere ji zdaj Anglija nudi, zde nezadostne. Zdi se pa francoski večini tudi, da zahteva Anglije, naj se vse evropske države zavežejo, da druga druge ne bodo napadle, omejuje svobodo Francije, da z represalijami onemogoči kakšne notranje zapletljive v Nemčiji — recimo kak monarhistični puč ali pa združitev Avstrije in Nemčije — ki bi ogrožali po verzaljski mirovni pogodbi ustvarjeno stanje.

Sploh označujejo francoski listi angleške zahteve kot kapitulacijo držav-zmagovalk pred premaganimi državami. Razume se, da ne akceptirajo nameravane preuredbe reparacijske komisije in da se zlasti branijo pod kakršnokoli obliko priznati sovjetsko Rusijo. Ker je Briand angleške predloge sprejel, je bil prisiljen, da odstopi.

Tudi če se novi francoski vladi posreči pogajanja z Anglijo dovršiti, se ne more več popolnoma premostiti nasprotje, ki vlada med političnim zamislim Anglije in nazori Francije. Demisija Brianda znači upravnizirajočo razpoko med vodilnima vesilama Evrope, ki se ne bo več zaprla, kvečjem s kakšnim trhlím kompromisom začasno zamašila. Na svetovnopoličnem horizontu se napovedujejo dogodki, ki bi jih ne bil še pred letom nihče predvidel. V Berlinu in Moskvi vlada gotovo neprikrita radost. Bogue, če ni francoski parlament s svojim afrontom proti Briandu izval dogodkov, ki bi mogli v dogledni bodočnosti imeti baš za Francijo najusodnejših posledic?

Kako zelo ti dogodki zadevajo tudi našo državo, ni treba posebič naglašati. Naša

politika je orientirana po francoski. Zato je prišel za nas čas, da se globoko zamislimo. Bojimo se pa, da ne utegnemo najti

prave poti v tej svetovni zagati, ker so naše notranje razmere po zaslugi centralizma tako strašno zažene.

Prekinjenje pogajanj za obnovo Evrope.

BESEDILO PREDLAGANE POGODBE MED ANGLIJO IN FRANCIJO. — NEMSKI DELEGATI ZAPUSTILI CANNES. — NEMCIJI SE DOVOLI ODLOK PLAČEVANJA

Pariz, 12. jan. Ministrski predsednik Briand je poslal Lloyd Georgeu brzojavko, v kateri veli, da mu politične razmere onemogočujejo, ostati v svojem uradu. Briand je prosil Lloyd Georgea, naj pove delegatom v Cannesu, da mora žal odstopiti od sodelovanja. Nadeja se, da bo njegov naslednik mogel nadaljevati pogajanja in uresničiti cilje, ki sta jih zasledovala on in Lloyd George.

Cannes, 13. jan. Nepričakovana vest o odstopu Brianda je pri tujih odposlancih vzbudila živahno pozornost. Izrazili so Loucheurju svoje obžalovanje nad tem korakom.

Pariz, 13. jan. Pogodbeni načrt, ki ga je izročil ministrski predsednik Lloyd George min. predsedniku Briandu, vsebuje naslednje določbe. Člen 1: Za slučaj neposrednega, neizzvanega napada zoper francosko ozemlje od strani Nemčije se postavi Velika Britanija takoj s svojimi pomorskimi, kopnimi in zračnimi vojnimi silami na stran Francije. Člen 2: Pogodbeni stranki potrjujejo ponovno skupni interes, ki ga predstavljajo na njiju člani 42, 43 in 44 versailske mirovne pogodbe in stopita takoj v dogovor, ako bi grozila kakršnakoli kršitev omenjenih členov ali ako bi se pojavil dvom o njih pojmovanju. Člen 3: Pogodbeni stranki se v ostalem zavežeta, da se sporazumeta v slučaju, ako bi Nemčija podvela kakršnekoli vojaške, pomorske ali zračne odredbe, ki bi se ne skladala z versailsko mirovno pogodbo. Člen 4: Predstojeca pogodba ne nalaga dominijem britanske države nikakih obveznosti,

razen in dokler jih ne odobre dotični dominiji. Člen 5: Predstojeca pogodba ostane v veljavi 10 let in se bo mogla po preteku tega časa sporazumno obnoviti.

Cannes, 12. jan. Vrhovni svet je danes sprejel ustno poročilo reparacijske komisije o snočnem zaslišanju nemškega odposlanca. Nato so člani nemškega odposlanca stopili v sejno dvorano. Dr. Rathenau je ponovil svoje izjave glede težkoč za Nemčijo, ako bi morala izpolniti svoje obveznosti glede obnov. Na popoldanski seji je dr. Rathenau nadaljeval svoja izvajanja. Govoril je o jamstvih in rekel, da je Nemčija pripravljena, razmisljati o avtonomiji državne banke, da bi sodelovala pri obnovi Rusije.

Cannes, 12. jan. S strani Nemčije se javlja oficielno: Na današnji popoldanski seji vrhovnega sveta je dr. Rathenau končal svoja izvajanja in posebno pojasnjeval odredbe, ki jih je zamislila državna vlada, da se odstranijo finančne težkoče. Med sejo je došla vest, da je Briand odstopil, nakar je Loucheur zapustil sejno dvorano. Ko je Rathenau končal svoja izvajanja, je izjavil Lloyd George, da je dvomljivo, ali je seja sklepna, ker manjka zastopnik ene izmed zaveznških držav, da se mora vprašanje prej razčistiti pri internem posvetovanju. Seja se je potem ob 18.25 odgodila.

Cannes, 13. januarja. Nemška delegacija odputuje nocoj.

Cannes, 13. januarja. Reparacijska komisija je sklenila, da dovoli Nemčiji začasen odlok plačevanja.

Seja ministrskega sveta.

PROKLAMACIJA KRALJA. — NOTIFIKACIJA RAPALJSKE POGODBE.

Belgrad, 13. januarja. Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta, ki se je začela okoli 17. in končala ob 20.30. Na seji so razpravljali o kraljevi proklamaciji, s katero se bo objavila zaroka Nj. Vel. kralja s princezino Marijo Rumunsko. —

Dalje se je razpravljalo o noti, ki jo bo ministrski svet poslal zvezi narodov in s katero se bo notificirala rapalska pogodba. Ko bo zveza narodov to pogodbo registrirala, se bo z naše strani zahtevalo, da se pogodba točno izpolni.

Kraljeva zaroka.

Belgrad, 13. jan. (Izv.) Kralj Aleksander je odločil, da se izvrši uradna zamenjava zaročnih prstanov početkom meseca marca v Bukarešti. Poroka se ima izvršiti sredi maja v Belgradu. Doznava se, da so vesti o skorajšnjem prihodu rumunskega kralja in prestolonaslednika v Belgrad netočne. Kralj Ferdinand ima priti v Belgrad šele ob priliki svatbe.

Belgrad, 13. januarja. Ministrski predsednik Pašić je bil danes pri kralju radi proklamacije, ki jo bo kralj izdal povodom zaroke. Popoldne bo kronski svet, na katerem se bo določila definitivna stilizacija te proklamacije, ki se bo verjetno objavila še nocoj.

—:—

PARLAMENTARNO DELO.

Belgrad, 13. jan. (Izv.) Finančni odbor je prekinil svoje plenarne seje, da bi odseki mogli končati svoje delo. Danes je imel posvetovanje prvi odsek o finančnem ministrstvu. Na seji so bili stavljeni novi važni predlogi glede napredovanja, vpokojitve in zmanjšanja števila uradništva. Posl. Škulj je predlagal, naj se ukinejo vsi posebni honorarji uradnikov pri posameznih odborih, odsekih in komisijah, ker so honorirani že rednim potom. Predlog je bil sprejet. Radikalci v splošnem ne pristojujejo sejam posameznih odsekov in podoborov.

TRINAJSTI MESEČ ZA ŽELEZNIČARJE ODKLONJEN.

Belgrad, 13. jan. (Izv.) Na zahtevo poslanca dr. Koruna, naj se da železničarjem trinajsta plača, zviša plača za polovico in nakaže topla obleka, je odgovoril prometni minister, da je o zadevi razpravljal ministrski svet, da se bo železničarjem po možnosti ugodilo, trinajsta mesečna plača pa se ne bo izplačala.

POČAKAJMO!

Belgrad, 13. jan. (Izv.) Prometni minister Andra Stanić je v prometnem od-

seku podal kratek ekspeze, v katerem je zaprosil prometni odsek, da sme podati obširnejše poročilo šele po konferenci z ravnatelji posameznih železniških ravnateljstev, ki se bo vršila v kratkem in ki se je bodo udeležili tudi člani finančnega odbora.

MINISTER PUCELJ IN RIBOLOV.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) V odseku zakonodajnega odbora se je razpravljalo o pogodbi, ki jo je sklenil minister za kmetijstvo Pucelj z delniško družbo, ki jo tvori več bank. S to pogodbo je dobila družba pravico do eksploatacije ribolova na Ohridskem jezeru, kakor tudi na drugih jezerih, s čemer bi bile uničene mnoge domače ribiške družine. Prizadeto prebivalstvo je zelo ogorčeno radi te pogodbe in splošno želi, naj se pogodba razveljavi. O tej zadevi se bo ponovno razpravljalo v tork.

ČEHOSLOVAŠKO POSOJILLO V ANGLIJI.

Praga, 13. januarja. (Izvirno.) Pogajanja med angleško in češko vlado glede vnanjega posojila Češki so se začasno zaustavila, ker smatra češka vlada nekatere pogoje Angležev za pretežke.

Dr. F. R.:

Načrt zakona o srednjih šolah.

II.*

Po tem načrtu ima srednja šola dve stopnji: nižji tečaj štiri leta in višji tečaj štiri leta; prvi štrje razredi bodo skupni vsem šolam, s petim razredom se začne delitev v tri oddelke: a) klasična gimnazija z obvezno latinščino in fakultativno grščino, b) realna gimnazija z obvezno latinščino v manjšem obsegu in z obveznim drugim modernim jezikom po izbiri, c) realka z obveznim drugim modernim jezikom.

Jasno je, da je ta načrt nastal iz želje, da dobi naša srednja šola kolikor mogoče enotno osnovo. Ta cilj bi mi z navdušenjem pozdravili, če bi bil dosegljiv brez škoda za našo šolstvo. A ta načrt jasno kaže, da moramo z dosedanje višine našega šolstva pasti, zato da dosežemo enotno nižjo stopnjo prvih štirih razredov. In zdaj pogledimo, kakšno kupčijo bomo s tem napravili: je-li to, kar plačamo, vsaj približno enako temu, kar dobimo.

Kaj dobimo, če prve štiri razrede srednje šole unificiramo?

Prva, pa tudi edina korist te unifikacije bo, da bo dijaki nižjih razredov iz katerekoli gimnazije lahko vstopil v vsako drugo. To bo prišlo skoraj izključno v prid le uradnikom in državnim uslužbencem, ki morajo, če so poklicani drugam v službo, svoje bivališče pogosto menjati. Da je za njihove otroke, ki obiskujejo srednjo šolo, ugodno, če morejo v drugem mestu brez težav nadaljevati študije, je razumljivo. A za to zaželeno in nameravano ugodnost so še drugi pogoji potrebni, predvsem enoten učni jezik. Če pride srbski uradnik z deco šolski zakon nima ničesar — in enotni učni jazik. Če pride srbski uradnik z deco v Slovenijo ali slovenski v Belgrad, bi bila gotovo njuna želja, da najdeta, ko prideta drugam, ravno tako šolo — vsaj nižje raznjuna deca doma. Zda smo pa že pred tistim pravilom: Kdor pravi a, mora reči tudi b. Če hočemo, šolo — vsaj nižje razrede — zaradi uradniških otrok unificirati, moramo vpeljati tudi enotni učni jezik, torej — srbohrvaščino. Morda gotovi »slovenski« krogi to tudi nameravajo, ne vemo pa, se li zavedajo, kako dolekosozne posledice bi imela tako nepremišljena in slepa antipatija do lastne narodnosti in lastne kulture. Če bi se vpeljala v ljudske in srednje šole srbohrvaščina, potem tekem enega rodu izgubimo slovenščino kot literarni in kulturni jezik in čez petdeset let Slovenec ne bo več razumel ne Prešerna ne Zupaniča, srbskega pa tudi ne. Je-li to potrebno? Ali mora tako biti? Komu to koristi? Srbom? Slovincem? Zaradi par uradnikov, ki bi jim to trenutno koristilo, naj pustimo polagoma svoj jezik in se posrbohrvavimo in morebiti še popravoslavimo? Sicer pa: Kdaj bo prišla doba, ko bo šumadijec služboval stalno v Sloveniji, — narobe pač prej — za tistih par slučajev pa, ki bi res prišli v poštev, zakon pač nima skrbeti.

Jasno je, da vkljub zunanji unifikaciji tudi nižji razredi srednje šole ne morejo biti po vsej državi enaki. Različne razmere se ne dajo v trenutku zenačiti; s temi različnimi razmerami, ki jih imamo v državi, pa moramo računati tudi v šoli. Eksperimentira se morda lahko z davčnim vijakom, z agrarno reformo, s šolo se ne sme.

Unifikacija nižjih razredov srednje šole nam to rej ne bo prinesla nikake koristi, ker je dejansko nemogoča.

In koliko bi nas to zjedinenje nižjega tečaja srednje šole stalo?

Odgovor: Za to bi morali mi žrtvovati humanistično gimnazijo in humanistično izobrazbo. Zakaj, če se res začne, kakor načrt hoče, latinščina šele v petem razredu, grščina pa postane fakultativna, potem je to smrt humanistične gimnazije. To bi bil kadaver z imenom »klasična« gimnazija brez humanistične miselnosti. Opozor-

* Glej včerajšnji članek pod istim naslovom od istega avtorja.

rino samo na nekatera šolnikom znana dejstva: Prvič: Za učenje besed in slovnic tujeje jezika je doba od I.—IV. razr. sr. š. najpripravnejša (formalna izobrazba, vežbanje duha), doba od V.—VIII. je čas idejne poglobitve, koncentriranja predmetov, sinteze. V tej dobi se začneja dijaku odpirati umevanje za estetiko, literaturo, zgodovino; vedno več hoče vedeti, vedno globlje prodreti, učenje besed in fraz mu je zoprno, mu premalo nudi. Drugič: Če bi se latinščina začela šele v petem razredu, je odločno premalo časa za čitanje klasikov. Tretjič: Latinska literatura je brez grške nerazumljiva; a če začnemo z latinščino v petem razredu, kdaj naj začnemo z grščino? Tudi v petem? Ali v sedmem? Četrtyč: Ali ni narobe svet začeti prej s francoščino ali italijanščino, potem šele z latinščino. Saj vemo, kako latinščina olajšuje našim srednješolcem učenje romanskih jezikov; in teh se začne učiti že naš četrtišolc.

Ali ne govori vse za to, da se začneta latinščina vsaj v II. r., če ne v I.?

Pa je preveč jezikov v I. r. pravijo. Seveda jih je, odkar so — čisto po nepotrebnem — vpeljali še srbohrvaščino v I. razred srednje šole. Pomislimo le, da naš prvošolc še slovenskih oblik ne zna, pa se mora hkrati še srbohrvaških učiti! Kaj čuda, da se mu vse zmeša. Ali ne bi bilo čisto dovolj, če bi se srbohrvaščina gojila od V. r. dalje po eno uro na teden? Pa to le mimogrede.

Prav nobenega dvoma ni, da bo zadal novi zakonski načrt, če se sprejme, humanistični gimnaziji smrtni udarec. Bilanca torej kaže: Tu zguba, tam nikakega dobička. Zato moramo ta načrt za srednjo šolo odočno odkloniti. Da, mi odklanjamo ta načrt in vsak načrt, ki nam ubija humanistično izobrazbo. Ne bomo tukaj dokazovali potrebe humanistične gimnazije, dokazana je dovolj. Potrebna je še prav posebno v naši dobi, ko se tako razširja materializem. Kot protiutež proti temu je treba humanistično izobrazbo poglobiti, ne pa jo ubijati!

Zato predlagamo: Srednja šola naj ohrani te tri tipe, ki jih ima sedaj: humanistično gimnazijo, realno gimnazijo in realko z osmimi razredi.

Pravica in dolžnost naših šolskih oblasti bi bila, glasno povedati Belgradu, da to ni kulturno delo in ne delo za ujedinjenje, podirati to, kar je dobrega v naši šoli.

IZ MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO.

Belgrad, 13. jan. (Izv.) V ministrstvu za kmetijstvo je podpisan pravilnik o ureditvi kmetijskih šol v državi. Naloga teh šol bi bila v prvi vrsti gojitev sadjarstva, vinogradništva, nadalje pouk o predelavanju vina. Skrbeti bi morale tudi za gospodinjski pouk.

MASARYK POTUJE V PARIZ IN LONDON.

Praga, 13. januarja. (Izv.) Predsednik češke republike Masaryk se bo odzval povabilu predsednika francoske republike Milleranda, da ga poseti v Parizu koncem meseca februarja ali pa začetkom marca. Predsednik Masaryk bo pri tej priliki potoval tudi v London. Potovanju Masarykovemu pripisujejo velik političen pomen.

NOV ČEŠKI POSLANIK NA DUNAJU.

Dunaj, 13. jan. (Izv.) Danes je izročil novoimenovani češki poslanik na Dunaju dr. Krofta predsedniku Hainischu svoja akreditivna pisma. Pri tej priliki je imel dr. Krofta na predsednika Hainischu v češkem jeziku nagovor, v katerem je izražal upanje, da bo postalo razmerje Avstrije in Češke na podlagi ravnokar sklenjenih pogodb korektno in prijateljsko. V svojem odgovoru (v nemščini) je predsednik Hainisch omenil, da bo sporazum med obema državama koristil obema državama in celi Evropi.

ODSTOP ČEŠKEGA POSLANIKA V WASHINGTONU.

Praga, 13. jan. (Izv.) Češkoslovaški poslanik pri vladi Zedinjenih držav dr. Štepanek bo v kratkem moral odstopiti. Očitajo mu preveliko malobrižnost v vprašanju rešitve sekvestra Češke banke v Ameriki, kjer gre za 5 milijard čeških kron.

AVSTRIJSKO-OGRSKA POGAJANJA.

Dunaj, 13. jan. (Izv.) Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko se vlečejo zaradi vprašanja odškodnine za Zapadno Ogrsko, uspela pa so z ozirom na zaključitev trgovske pogodbe med obema državama.

Dunaj, 13. januarja. Ministrski predsednik Bethlen odpotuje nocoj ob 22. s posebnim vlakom v Budimpešto. Večji del madžarske delegacije ostane še na Dunaju.

Dunaj, 13. januarja. Sedanja pogajanja z Madžarsko se tičejo v prvi vrsti izvedbe beneškega protokola in jamstev za pravice, ki jih je Avstrija pridobila s tem protokolom. Predmet pogajanj so nadalje realizacija v beneškem protokolu določenih načelnih obveznosti Madžarske, vprašanje

škoda, ki jo je Avstrija trpela vsled prekasne predaje Burške in končno ureditev vprašan jezeleznice, prometa in zakupa ter vprašanje peazne pravice po železnicah, ki vodijo skozi Šopronj.

HABSBURSKO VPRAŠANJE V OGRSKOM PARLAMENTU.

Budimpešta, 13. jan. V današnji seji narodne skupščine je predložil Rassay predlog, po katerem naj se detronizacijski zakon izpopolni z določbo, da so vsi živeči člani habsburške hiše za vedno izključeni od prestolonasledstva. Končno je izjavil, da bo prisiljen apelirati na inozemski kulturni svet, ako ne bodo brezpogojno razpisane nove volitve. Posl. Friedrich je prijavil kršenje imunitetne pravice več poslancev, ki se je zakrivilo s tem, da so bili v zvezi z govoricami o prihodu bivše cesarice Zite in nadvojvode Otona na Mažarsko po detektivnih nadlegovanj nekateri poslanci, med njimi grof Andrassy, grof Szizgray, mejni grof Palavicini in tudi govornik sam.

GRŠKO-BOLGARSKI INCIDENT.

Atene, 13. jan. Listi poročajo iz Sofije, da je tamošnji grški opravnik Panurias prejel od bolgarskega revolucionarnega komiteja pismo, v katerem mu prote, da bo ubit. Upravnik Panurias je predložil to pismo bolgarski vladi, ki jo je označil kot odgovorno. Spričo bolgarskih vojakov je bila v Varni ubita ugledna grška oseba. Ubijalci niso bili prijeti. Listi vprašujejo, ali je to delo organizacije Macedoncev ali komitašev.

Sofija, 13. jan. Bolgarska brzojavna agentura poroča: Iz Aten javljajo, da je po brezlični vesti grški opravnik poslov v Bolgarski Panurias prejel pismo od revolucionarnega bolgarskega komiteja, ki mu sporoča, da je obsojen na smrt. Kakor javlja ta brezlična vest, je opravnik Panurias dostavil pismo bolgarskemu zunanjemu ministrstvu ter označil za odgovorno bolgarsko vlado. Pooblaščenici smo, da popolnoma dementiramo to vest. Grški opravnik ni ukrenil pri bolgarskem zunanjem ministrstvu nobenega uradnega koraka. V ostalem pa revolucionarni macedonski komiteji ne obstoje v Bolgarski. Obstoje samo udruženja, ki imajo namen, pomagati bolgarskim beguncem iz Macedonije in Tracije. Grški tisk ne preneha posluščevati se takih podtikanj napram Bolgarski.

ZMAGA LJUDSKE STRANKE V TRENTINU.

Rim, 13. januarja. Po poročilih listov so si pri občinskih volitvah v Trentinu pristasi ljudske stranke popolnoma osvojili 40 občin in v 50 občinah dosegli večino. Italijanski liberalci so dosegli večino v 12 občinah, socialni demokrati v sedmih in katoliška stranka v dveh občinah.

MED FAŠISTI IN KOMUNISTI.

Rim, 13. jan. V Pratu je prišlo do spopadov med fašisti in komunisti, pri čemer je bil en fašist prejkone smrtno ranjen. Prostori delavske zbornice so bili zapaljeni. Delavstvo je odredilo splošno stavko.

NOVA FRANCOŠKA VLADA.

Pariz, 12. januarja. (Wolff.) O vzrokih svojega odstopa je izjavil Briand zastopnikom časopisja, da je bil prisiljen demisionirati, ker bi bil moral sicer privoliti v razpravo prijavljenih interpelacij. Na te interpelacije pa ne bi bil mogel odgovoriti. Z druge strani pa bi mu bilo nemogoče, počakati na konec razprav, ne da bi se prekinilo delo vrhovnega sveta. Zadnje je bilo nemogoče.

Pariz, 12. jan. Briand je izjavil zastopnikom časopisja, da je njegova demisijska konvencionalna. Imel je vtisek, da je imel nezadostno podporo. Obžalovati je, da se dogodki v Cannesu niso zadostno uvaževali. Briand je izrazil upanje, da bo njegov naslednik dokončal započeto delo.

Pariz, 12. jan. Predsednik Millerand je ob 21 sprejel Poincareja, ki je ostal pri njem eno uro. Ko je Poincare odhajal iz elysejske palače, je odklonil vsako izjavo.

Pariz, 13. januarja. Kakor poroča »Echo de Paris«, prevzame v novem ministrstvu Poincare prejkone razen ministrskega predsedništva ministrstvo zunanjih poslov, predsednik zbornične proračunske komisije Maunoury ministrstvo notranjih poslov, zbornični finančni poročevalec De Lasteyrie ministrstvo financ, Magint vojno ministrstvo in Jemrand ministrstvo za pravosodje. Od starih ministrov so ostali minister javnih del Le Trocqueur, naučni minister Le Rard in mogoče trgovski minister Diorod. Ali stopi v kabinet Loucheur še ni gotovo.

PROTIMILITARISTIČNA DEMONSTRACIJA V PARIZU.

Pariz, 13. jan. Kakor poroča »Journal« iz Pariza, so se večerj vršili pred vojašnico »Orand Via« izgredi. Okrog tritisoč oseb je uprizorilo manifestacije zoper armado, pri čemer so se čuli kliči »Naj živi civilna oblast!« Ko so postali nekateri manifestanti nasilni, je nastopil eskadron ci-

vilne garde, da bi jih razpršil. Hkrati so se postavili častniki, ki so se zbrali v vojašnici, na čelo garde in so s sabljami napadli manifestante. Pri tem je bilo ranjenih več oseb.

ANGLEŠKO-IRSKI SPORAZUM RATIFICIRAN.

London, 13. januarja. (Brezlično.) Kralj je podpisal irski amnestijski dekret, glasom katerega se izpusti na svobodo preko 2000 političnih ujetnikov.

Zmanjšanje uradništva.

K temu kočljivemu poglavju bi tudi jaz dodal nekaj podatkov!

Kako se je uradništvo tako čezmerno razpaslo in pomnožilo, kar pogledamo pri naši vrhovni upravi, pri naših ministrstvih! Naša mlada država si je naprtla kar 17 različno imenovanih ministrstev. Čemu?

Stara Avstrija je pri vsi svoji razsežnosti izhajala z 10 ministri. In vendar je imela Avstrija obsega 680.000 km² z 52 milijoni prebivalcev, z razsežno industrijo in velikim prometom; naša Jugoslavija pa ima 270.000 km² z 12 milijoni prebivalcev, večinoma poljedelska država z ogromnimi dolgovi, brez velike industrije, trgovine in prometa.

Torej začnimo zdraviti pri korenini; riba smrdi pri glavi.

Čemu potrebujemo še sedaj ministrstvo priprave za konstituantno in izenačenje zakonov? Ustavo vendar že imamo, čeprav slabo, izenačenje zakonov pa se bo lahko brez tega ministrstva vršilo.

Prav nepotrebnost se mi zdi, da obstoja posebno ministrstvo za šume in rude in posebno ministrstvo za kmetijstvo in vode. To bi se dalo lahko združiti, ker h kmetijstvu spada tudi šuma in voda.

Iz istega razloga bi se dalo združiti tudi ministrstvo za prosveto in ministrstvo za verstvo, ker oba resorta imata z državnega vidika isto nalogo.

Vprašanje je tudi, ali ne bi se še nekateri drugi resorci dali združiti pod to ali ono ministrstvo s sorodnimi nalogami.

Morda bo marsikdo zmajal z glavo, da to ne gre, da se delo preveč nakopiči itd. Ampak jaz trdim, da bi z dobro voljo to šlo, ker mi moramo štediti tam, kjer res lahko nekaj prištedimo brez škode za državo.

Namesto 17 ministrstev samo 10 ali 9, toliko manj tudi drž. tajnikov, različnih načelnikov, šefov, direktorjev, pomočnikov i. t. d.! In koliko uradnikov manj v različnih ministrstvih, ampak ostali bolje plačani.

Ako pomislimo, da so že do sedaj razna ministrstva odpustila lahko in brez pritiska do 2000 raznih na novo nastavljenih uslužbencev, pa gre delo vendar nemoteno dalje, kako bi se še ves ta ogromni uradniški aparat skrčil, ako se ministrstva združijo in se delo olajša in pospeši s tem, da se ostali uradniki boljše plačajo.

Povprečno računano, lahko trdimo, da bi s skrčenjem in sklopljenjem ministrstev samo v Belgradu zmanjšali število uradnikov za 4000 oseb (z zgoraj omenjenimi 2000). In to so uradniki v najvišjih šaržah in z najboljšo plačo.

Če računamo recimo z odstranitvijo 8 ministrov, katerih vsak stane državno blagajno mesečno čez 100.000 kron, bi to bilo letno najmanj 12 milijonov kron prihranka. Nepotrebni uradniki v ministrstvih pa veljajo povprečno 25 milijonov kron mesečno, torej letno ogromno vsoto 300 milijonov kron.

In naša diplomacija in službe v inozemstvu pri poslaništvih in konzulatih? To stane državo letno ogromne milijone, imajo pa polovico nepotrebnegega osebja. Tudi tu se da hraniti in varčevati. Revne države, kakor je naša Jugoslavija, si pomagajo na ta način, da imenujejo častne zastopnike in konzule, ki delajo z malim aparatom in izvrstno, ker si štejejo v čast in ponos, da svojo domovino dobro zastopajo. Mi bi na ta način lahko prihranili do 200 milijonov nepotrebnih izdatkov.

Reasumirajmo do sedaj naštet:

- Prihranek pri zmanjšanju ministrov letno 12 milijonov kron;
- Prihranek pri ministrih na razpoloženju letno 10 milijonov kron;
- Skrčenje ministrskega uradništva letno 300 milijonov kron;
- Skrčenje v diplomatski in vnani službi letno 200 milijonov kron.

Skupaj letno prihranka 522 milijonov kron.

Kjer bi svoto porabili pametno, bi pač nekaj zaleglo.

Oglejmo si sedaj različne pokrajinske uprave.

Dosedaj imamo pokrajinske uprave po starem načinu in prav nič ne moremo reči, da bi ne izpolnjevale svoje naloge. Toda po ustavi naj bi se te pokrajinske uprave pomnožile, dasi ni razvidna potreba. Namesto dosedanjih približno 10 naj nastane novih 28 pokrajinskih uprav. Čemu? Že sedaj imamo pri pokrajinskih upravah preveč uradništva, kako ogromno število pa bi trebalo za 28 novih uprav! Tu bi se tedaj

uradništvo še pomnožilo, a mi želimo zmanjšanja. Dosedanje pokrajinske uprave popolno izpolnjujejo svojo nalogo, le preveč raznih samostojnih oddelkov, odsekov in direktcij imamo.

Le pogledjmo v Slovenijo! Imamo pokrajinskega — ali kakor se raje imenuje — kraljevega namestnika, podnamestnika in vse polno uradnikov v višjih in najvišjih plačilnih stopnjah. Poleg tega: oddelek za notranje stvari, oddelek za prosveto, oddelek za soc. skrbstvo, oddelek za trg. in industrijo, oddelek za kmetijstvo, gradbeno direktcijo, generalno inspekcijo voda, zdravstveni odsek, agrarno direktcijo in ne vem kaj še vse.

In vsi ti samostojni oddelki in odseki imajo svoje šefe, predstojnike, direktorje, inspektorje in seveda tudi njihove namestnike, vse v najvišjih činovnih razredih, seveda največkrat po strankini pripadnosti. Tu strašijo še hofrati, sekcijski šefi, različni vladni svetniki i. t. d. In vendar bi se dalo to delo pri namestništvih izenačiti in poenostaviti. Za vzorec bi se lahko vzela prejšnja deželna vlada. Tu je bil vrhovni deželni šef uradnik 4. čin. razreda, dodeljen mu je bil kvečemu še 1 »hofrat«, sicer so pa bili za posamezne resorte referenti, toda ne hofrati ali še celo v 4. čin. razredu, ampak tihi, pravi uradniki in samo uradniki. In delo je šlo izvrstno naprej, dasi je bilo pol manj raznih oddelkov in pol manj uradništva. Seveda danes v dobi demokratskega parlamentarizma so se pri teh odsekih in oddelkih pokrajinskih uprav ustvarila različna koritka in korita za strankine pripadnike.

Gradbena direktcija, generalna inspekcija voda in tista famozna agrarna direktcija naj bi tvorile skupaj oddelek za javna dela; v oddelku za notranja dela bi se tudi dalo združiti najmanj še tri resorte, ki danes obstojajo oddelno.

Saj ne trdim, da bi bilo to prav dobro, ampak če moramo štediti, pa štedimo sistematično, ne pa da bi morda odpustili recimo nekaj nižjih davčnih uradnikov ali pa finančnih stražnikov in slug. Pri nas imamo le preveč predstojnikov, šefov, direktorjev, načelnikov, hofratov, svetnikov i. t. d., delovnih moči pa rajše primanjkuje, nikar pa da bi jih bilo preveč. Kar napravi eno vlogo ali prošnjo, boš videl, kako se to rešuje in vlačí od Poncija do Pilata in srečen si, če dobiš rešitev v roku enega leta, dasi bi se to lahko rešilo v 14 dneh!

V Sloveniji se ravno te dni razpošiljajo nekake vprašalne pole ali okrožnice iz ministrstev v Belgradu na posamezne podrejene oblasti. V teh okrožnicah naj oblasti navedejo in napišejo, če in koliko oseb od uslužbencev bi se lahko odpustilo in upokojilo, češ da se tako doseže štedenje in zmanjšanje osebja. Prijatelji, to ni nič! Zmanjšanje in štedenje pri posameznih oseh a h a h, kakor se hoče to sedaj vpeljati, to ne bo privedlo do dobrega cilja in koncu, ampak poenostaviti in izenačiti je treba ves aparat, ves stroj, pregrupirati treba cele oddelke, to bo pomagalo.

Uradnik.

Politične novice.

+ Shod v Podzemlju pri Metliki. Mnilo je že mnogo let, odkar je imela SLS svoj zadnji shod v Podzemlju. V Gradacu so bili hujskači, ki jim je ljudstvo nasledilo. Ljudstvo je pa sedaj pregledalo in obrnilo zapeljivcem hrbet. V nedeljo, 8. jan. je priredil poslanec Nemančič v Podzemlju shod, ki je bil naravnost sijajno obiskan. Poslanec je razložil sedanjí politični položaj in pokazal na glavne krivce sedanjih žalostnih razmer v državi. Zborovalci so z velikim odobravanjem sprejeli njegova izvajanja, izrekli so mu zaupnico in izjavili da hočejo trdno korakati pod praporom SLS.

+ Jako interesantna postavka v državnem proračunu za l. 1922. se nahaja v poglavju, kjer so naštetí stroški za vzdrževanje policije v Sloveniji. Ta točka je označena »troškovi konfidencata« in poleg stoji v oklepaju pridejano »nova«. Znaša 100.000 kron. Ogledali smo si tudi druge točke, kjer smo našli postavke za policijske uradnike, za uniformirane policaje in za tajne agente še posebej navedene. Kdo naj bodo torej »novi« konfidenti? »Jutro« sicer trdi, da ne znamo brati proračuna, kar bi utegnili biti res, če to ne bi bilo zapisano ravno v »Jutru«. Zaradi večje sigurnosti in olajšanja kontrole od strani onih, ki nam ne verjamejo, navajamo mesto, kjer ta postavka stoji: str. 90. proračuna ministrstva notranjih zadev, pod točko 701, postavka 8. Včasih se vendarle izplača brskanje. — Stvarno pa pripominjamo: Komu in kakšnemu namenu naj služi ti konfidenti? Ali bi nam moglo policijsko ravnanje samo dati točno pojasnilo o tem? Ali pa pokrajinska uprava? Kaj ni že uniformiranih in tajnih policajev dovolj? Koga se hoče s premijami pridobiti za vohunsko službo? Ali res ne bo človek več smel v nobenem javnem lokalu spregovoriti odkrite in poštene besede?

+ Beležimo kot kronisti. Zagrebški »Hrvat« piše: »Samostojna kmet, stranka

Narodno gledališče.

Drama.

Sobota, 14. januarja: »Gardist«, B.
Nedelja, 15. januarja: popoldne ob 3. uri:
»Peterčkove poslednje sanje«, Izven.
Nedelja, 15. januarja: zvečer ob 8. uri:
»Ljubezen«, Izven.
Ponedeljek, 16. januarja: »Gardist«, A.
Torek, 17. januarja: Zaprto.
Opera.
Sobota, 14. januarja: »Carmen«, C.
Nedelja, 15. januarja: »Boheme«, Izven.
Ponedeljek, 16. januarja: Zaprto.
Torek, 17. januarja: »Werthers«, C.

Prosveta.

pr Kvartet Zika priredi, kakor je bilo že
javljeno dne 23. t. m. v dvorani Filharmonič-
ne družbe svoj III. komorni večer. Na spore-
du tega večera je Beethovenov kvartet v B-du-
ru. Smetanov znameniti kvartet »Iz mojega
življenja« in Dvořakov kvintet za klavir, 2.
gosi, violo in čelo. Pri tej točki sodeluje pro-
fesor Janko Ravnik. Vstopnice od 18. t. m.
v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8/I.
pr Henri Barbusse: Ogenj. (Dnevnik
desetnice.) Poslovenil Anton Debeljak. V Ljub-
ljani, 1922. Založila Tiskovna zadruga. Strani 840.
Cena broš. 18 Din., po pošti 2 Din. več. Izšlo je
pravkar gorenje delo slovečega francoskega pisa-
telja, ki je živel kot prostak poldrugo leto v sve-
tovni borbi. V romanu riše avtor z nedosežnimi,
živimi potezami življenje v strelnih jarkih in pred
njimi. Vsaka stran diha strašno resnico in doka-
zuje osebo doživljanja. Kdor je sam sodeloval v
svetovni borbi, mu bo delo osvežilo lastne spo-
mine; kdor se tišča med zaledniki, utegne tu
spoznati gorostasnost ljudskega klanja. Ti prepro-
sti vojaki pripovedujejo, sodijo in obsodijo brez-
mejno prelihanje krvi. Za dolgiimi realističnimi
odstavki groze in gorja prišije svetla nada, vera
v napredek človeštva. Uspeh Barbussovega um-
stvarja se razvija iz ogromne naklade: v dveh letih
se je razprodalo nad 230 tisoč izvodov. Edini Zola
je dosegel v francoskem slovstvu podoben rekord,
a šele po 30 letih! Delo je prevedeno v skoro vse
evropske jezike. Sprito redkih vrlin Barbussovega

sloga je upati, da bo tudi naše občinstvo pridno
segalo po novi knjigi, kateri je pridružena črtica
v avtorjevem delovanju in za katero je oskrbel
S. Santel dobro uspelo naslovno sliko.

Katoliški vestnik.

c Zborovanje Mar. kongregacij na svečnico v
Unionu. Za gori omenjeno zborovanje bo pevska
vaja v soboto 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer v pro-
storih šentpeterske prosvete za tenor in bas; v ne-
deljo 15. t. m. ob 7. uri zvečer pa v frančiškans-
kem samostanu (pevska soba) za sopran in alt.
Prosimo, da se vsi kongregalisti in kongrega-
nistinje, ki ste pevec in pevke, teh skušenj ude-
ležite!

c »Benedikt XV., zadnji papež.« Ta dovtip si
je dovolil berlinski komunistični »Kämpfer«. List
pravi, da bo Benedikt XV., »ta najzagrizenejši, pa
tudi najnevarnejši sovražnik borečega se svetov-
nega proletariata, zadnji papež: Katoliške duhov-
nike nazivlja list najnevarnejše podlažne tiranov
in izkoriščevalcev in najmočnejši reakcionarni ele-
ment. Na to lahko rečemo: Ako je katoliška cer-
kev komu nevarna, se to danes o komunizmu ne
more več trditi. Ta se je tekom kratkih let svojega
udejstvovanja tako razgalil in osramotil, da je po-
stal za pametne ljudi nemogoč. Posebno je na
umiku pred katoliško cerkvijo, ki vedno iznova
ustvarja ljudi, ki ne poznajo nobene sebičnosti in
siužijo svoji stvari edino-le zaradi nje same. Take
konkurence komunizmu ne prenese.

c Nova škofija v Gornji Sleziji. Kakor po-
ročajo listi, se pogaja poljska vlada glede ustano-
vitve nove škofije za one kraje Gornje Slezije, ki
so pripadli Poljski. Pogajanja se razvijajo ugodno
in bo nova škofija kmalu ustanovljena. Obenem
se bodo uredile meje kompetence moravske kno-
žoškofije.

c Izpovedi v cerkveni službi. Za škola v
Superioru v Združenih državah je imenovan gene-
ralni vikar v Marquettei msgr. Pinten. — Protek-
torat nad misijonsko družbo duhovnikov v Ma-
rianhillu je papež poveril kardinalu van Rossumu.
— Msgr. grof Huyn, latinski patriarh v Aleksan-

driji, je dodeljen kongregacijam konella in redov-
nikov. — Dunajski prelat dr. Selpel je bil imeno-
van za protonotarja. — V Benetkah je umrl gene-
ralni opat armenskih benediktincev msgr. Ignacij
Ghiurekian, tit. škof trinanopolski.

Dijaški vestnik.

d 2. O. »Zvezda«. Jutri v nedeljo bo se-
stank ob 11. uri popoldne v navadnem pro-
storu v Ljudskem domu. Udeležite se ga pol-
noštevilno!

d Za jugosl. kat. akadem. društvo »Danica«
so darovali: g. Skubec, dokan, 200 K; g. Pirkovič,
kaplan, 100 K; g. Pirkovič Fr., 40 K; neimenovani
40 K; g. Malešič, učitelj, 20 K — vsi iz Ribnice.
Bog plačaj! Posnemajte!

Orlovski vestnik.

Odseki, kateri ne morejo prejetega kole-
darčka razpečati, naj ga nemudoma vrnejo Or-
lovski Podveži.

Turistika in sport.

Slovensko Planinsko društvo javlja svo-
jim članom, da se dobe članske izkaznice za
l. 1922. razven sobote popoldne, vsak dan od
8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure po-
poldne v društveni sobi. Kralja Petra trš št. 2.

Prva sankaska tekma bo letos v Bohinju in
sicer dne 22. t. m., ki bo zaeno nekaka predtekma
za sankasko tekmo za jugoslovansko prvenstvo,
katera se bo vršila 2. februarja. Opozarjamo vse
sportnike, da ima Bohinj letos sankalske tako
krasno kot že dolga leta ne, ter da je poseben
užitek sankati po njem. Razven tega nudi Bohinj
sportnikom dvoje drsališč, enega v Bistrici sami,
drugega na jezeru, dalje ima krasen smučski te-
ren in skakalnico. Cene so zmerne ter je mogoče
vsakomur z malimi stroški prebiti krasen dan
poln zimsko-sportnega užitka.

Drsališče na Blejskem jezeru je gotovo naj-
krasnejše v Jugoslaviji. Ne glede na svoje narav-
ne krasote, ki jih nudi blejska okolica, je drsali-
šče samo tudi v sportno-tehničnem vpogledu tako
izvrstno, da more zadovoljiti tudi najbolj razva-
jenega drsalca. Železniške zveze so zelo ugodne.

Socialni vestnik.

Zanimivi davki. Več avstrijskih social-
demokratskih poslancev je vložilo te dni pred-
log, da se naj uveljavi nov davek na stano-
vanja. Vsi najemniki stanovanj v starih stav-
bah naj plačujejo davek in sicer progresivno.
Najemniki luksuznih stanovanj bodo plačevali
razmeroma več kot najemniki navadnih sta-
novanj. Dohodki tega davka bi šli v poseben
fond, s katerim bi se zidala nova poslopja in
nadstropja na starih hišah. S tem bi se pospe-
šilo zidanje novih stavb in bi se stanovanjska
beda znatno zmanjšala.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživiljajoče in
krepično delujo ležark. Feller-ja prijetno dišči
»Elsatfluid«. Je mnogo močnejši in boljši kot Franc.
žganje za drgnjenje rok, nog, hrbta in celega telesa,
tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust,
prikljubljen že 25 let. 3 dvojni stekli. ali 1 špeci-
stekl. z zamotom in poštnino pošlje za 48 K: Eugen
V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazo- vanja	Baro- meter v mm	Termo- meter v C	Ustno- termo- meter v C	Nebo, vetrov	Padavine v mm
12. 1. 21 h	738.6	0.7	0.6	obl. —	—
13. 1. 7 h	728	1	0.6	megla —	11
13. 1. 14 h	730.2	0.6	0.6	obl. s.	—

**Zbirajte znamke za Slovensko
Stražo!**

Naš nepozabni in nadvse ljubljani soprog, oče, sin, brat,
svak in stric, gospod

Martin Podržaj

gostilničar

je preminul po dolgem bolehanju v 31. letu starosti v petek ob
4. popoldne, previden s sv. zakramenti. — Pogreb nepozabnega
pokojnika se vrši v nedeljo ob pol 4. uri popoldne iz hiše
žalosti, Sv. Jakoba trg št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.
Ljubljana, dne 13. januarja 1922.

Žalujoči ostali.

V globoki žalosti javlamo vsem prijateljem in znancem,
da je naš ljubi, dobri oče, gospod

Herman Scaria

prokurist firme Peter Kozina & Co.

previden s sv. zakramenti danes sklenil svoje dolgo trpljenje.
Pogreb bo v soboto, 14. t. m. ob 3. uri popoldne iz
Leonišča na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni župni cerkvi
Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.
Ohranite mu blag spomin!
V Ljubljani, dne 12. januarja 1922.

Edil, Margil, Ervin,
otroci.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod.

SLOVENSKI LEKARNIŠKI GREMIJ V LJUB-
LJANI naznanja svojim sočlanom tužno vest, da je
starešina lekarnarjev v Sloveniji in častni član lekarni-
škega gremija, gospod

Ph. Mr. Karol Šavnik

bivši lekarnar v Kranju

danes izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb njegov vrši se v Kranju v nedeljo, dne
15. t. m. ob 3. uri popoldne.
Nepozabnemu in zaslužnemu tovarišu večna slava
in trajen spomin!
Ljubljana, dne 13. januarja 1922.

ZA SLOVENSKI LEKARNIŠKI GREMIJ:
PH. MR. RIKARD SUŠNIK,
t. & načelnik.

Naročajte in širite „Slovenca“!

Strokovno pisarniška moč
izveščana

se išče za trgovino s papirjem na veliko.
Ponudbe pod: Ljubljana, post. predal 155.

Mlada žena z majhnim otrokom
išče službo pri kak
družini za hišna dela. — Naslov pove
uprava lista pod šifro: »Hišna delca.

Išče se priletna, **KUHARICA**
pametna
k mali družini 4 oseb, v lepem, prijaz-
nem kraju na deželi, katera se razume
tudi na vrtna dela in sploh zna voditi
celo gospodinjstvo. Nastop takoj ali s
1. februarjem. Plačilo po dogovoru in
medsebojnem spoznanju. — Naslov pri
upravnistvu »Slovenca« pod štev. 171.

Korespondenta

zmožnega, strojepisja in hrvatskega ter
slov. jezika, kateri je izurjen v vseh pi-
sarniških poslih, sprejme Kolinska tov.
v Ljubljani. Zahtevajo se natančne pi-
smene ponudbe z navedbo plače. Reflek-
tira se samo na dobre moči ter imajo
prednost taki z znanjem srbohrv. jezika.

Prodajalka se sprejme

takoj v trgovino z mesanim blagom in
deželnimi pridelki. Znati mora vsaj malo
knjigovodstva ter samostojno voditi trgo-
vino. Delo lahko, hrana in stanovanje v
hiši. Plača po dogovoru in znanju. Stalna
služba v Ljubljani. Vpraša se pri Antonu
Mavor, hotel Vega, Ljubljana, Celovška
cesta št. 26. 131

Kolarskega pomočnika

za fino delo sprejme izdelovalnica voz
M. LOZAR, Dragomelj, pošta Domžale,
ki ima na prodaj več različnih voz
in izdeluje iste po naročilu. 147

Gospodična k otrokom

z boljšo naobrazbo se sprejme samo za
popoldanske ure pri A. SUŠNIK, Ljub-
ljana, Zaloška cesta št. 21. 141

Brivski pomočnik

damski
frizer,
izveščan tudi v maskiranju, se sprejme
takoj. Plača po dogovoru. Reflektira se le
na starejšo dobro moč. Cenj. ponudbe pod
št. 143 na upravnistvo »SLOVENCA«.

Pisalni stroj

v dobrem stanju, se kupi. — Po-
nudbe pod »Pisalni stroj« na AN.
ZAVOD DRAGO BESELJAK &
DRUG, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Rofa,

najboljši, najcenejši pi-
salni stroj za banke, šo-
le in pisarne. Importno in eks-
portno podjetje Maribor. Naročila:
F. Sever, Ljubljana,
Trnovska ulica št. 2.

Radi izselitve je naprodaj okoli 100 hl
:: belega in rdečega, prav dobrega ::

ŠTAJERSKEGA VINA.

Odda se tudi manjša množina. Naslov se
poizve v upravnistvu lista pod štev. 168.

Kupi se pletilni stroj št. 8

Cenjene ponudbe do 20. t. m. na upravo
lista pod: »STROJE« 170.

Manjši hotel in hiša
opremljen
v trgovino, se takoj proda v lepem leto-
višču Slovenije. Ponudbe: A. WIDMAR,
Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 13.

Predobri nam soprog, oče, ded, praded
in brat, gospod

Mag. Pharm. Karl Šavnik

lekarnar in posestnik, častni meščan kranjski
itd.

je danes zjutraj mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb bo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 3. uri
popoldne.
Venci se hvaležno odklanjajo.
V Kranju, dne 13. januarja 1922.

Leopoldina Šavnik roj. Jugovic, soproga.
Dr. Karl Šavnik, delegat ministrstva financ; Mag. Pharm.
Fran Šavnik, lekarnar; dr. Pavel Šavnik, docent Karlove
univerze v Pragi; sinovi.
Anica omož. Emmer, hči.
Dr. Edvard Šavnik, višji okr. zdravnik; brat.
Dr. Josip Wilfan, advokat in poslanec v rimskem parla-
mentu; ing. Fran Emmer, stavbni svetnik; zeta.
Zofija Šavnik roj. Verbič, Slavka Šavnik roj. Kavčič,
sinah.
Mara in art. kapetan Fran Tomše, Nuša Šavnik, Jela,
Joško, Iva in Drago Wilfan, Francušek Emmer, Janko
Šavnik, vnuki in vnukinje. — Sonja Tomše, pravnukinja.

TVRDKA PETER KOZINA & CO. na-
znanja tužno vest, da je danes ob pol 7. uri
zjutraj preminul njen dolgoletni zvesti pro-
kurist, gospod

Herman Scaria

po dolgi in mučni bolezni.

Pogreb blagega pokojnika se bode vršil
dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne iz Leonišča
na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu.
Bodi mu ohranjen blag spomin!
Ljubljana, dne 13. januarja 1922.

Stavbeno podjetje
Al. in Valentin Accetto,
 Ljubljana, Trnovski pristan št. 14,
 zaprisežena sodna cenilca, pre-
 vzema vsakovrstne visoke stavbe,
 izvršitev načrtov in proračunov,
 oblastveno koncesionirana posre-
 dovalnica za nakup in prodajo
 posestev in zemljišč.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO, r. z. z o. z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje zaloge manufakture.
II IZKLJUČNO ČEŠKI IZDELKI II

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispeja je tudi izbrana zaloga damskega blaga od brnske trvdke
STIASNY & SCHLESINGER. — Glavno skladišče v „Kresliji“, I. nadstropje. Poseben vhod iz Lingerjeve ulice šte. 1.
 Detajlna prodajalna v Stritarjevi ulici šte. 5. — Podružnica v Somboru.

Priporočajo se sledeče domače trvdke:

(Objava 3 Din.)

BATERIJE ZA ŽEPNE SVETILKE:
 A. Stadler, Sv. Petra cesta šte. 23.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
 Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.
KLEPARJI:
 Korn T., Poljanska cesta šte. 8.
 Remžar & Šmerkol, Florijanska ul. 13.
KNJIGARNE:
 Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE:
 Olup Josip, Pod Trančo.
MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
 Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
PARNA PEKARNA:
 Jean Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Gra-
 dišče šte. 5.
PISALNI STOROJI IN POTREBSCINE:
 Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
SOBNO SLIKARSTVO:
 Zuran Martin, Mestni trg šte. 12.

SPEDIJSKA PODJETJA:
 Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.
TELOV. POTREBSCINE IN KLOBUKI:
 Kunovar Ivan, Stari trg šte. 10.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
 Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.
TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNENIKI:
 Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
 Erjavce & Turk pri zlati lopatic, Valva-
 zorjev trg šte. 7.
 Sušnik Alojzij, Zaloška cesta šte. 21.
URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:
 Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10.
 (Ceno in točno.)
ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV
 Cihla Josip, Dunajska cesta šte. 67.
ZALOGA POHISTVA:
 F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

KLAVIRJI IN OBROKE
 harmoniji, violine in vse glasbene po-
 trebščine. Sirove na debelo in drobno.
Ritonx Brzink,
 bivši učitelj Glasbene Matica,
 Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Inženier Dr. Miroslav Kasal
 ob'astveno poverjeni
 stavbn. inženier
 Ljubljana,
 Hlbičeva ulica št. 2.

Pri Bratovski skladnici premogovnika v Zagorju
 ob Savi se razpisuje mesto

drugega zdravnika

Kompetenti z daljšo prakso v kaki bolnišnici naj blagovolijo vpslati
 svoje vloge na »Rudniško ravnateljstvo premogovnika Zagorje o. S.«
 do 31. januarja 1922. Pripominja se, da morajo imeti prosilci v slučaju
 namestitve lastno lekarno. — Ostali pogoji so na razpolago pri rav-
 nateljstvu. 100

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v

Čezajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

(poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko
 vplaču ejo potom poštneček. urada, vlagateljem so položnice brez-
 plačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene
 prejemke, proti poročstvu l. t. d. Prodaja srečk. drž. razr. loterije.

Pozor lovci divjačine!

Kupujemo sledeče

KOŽE

in plačamo po najvišjih dnevnih cenah:
Kune zlatice 2500-3300 K
Kune belice 2000-2750 K
Lisice 600- 800 K
Vidre 1000-1600 K
Jazbeci 80- 120 K
Divji zajci 30- 40 K
Polhi in krti.

FRANC ŠMALC, trgovina s klobuki
 Ljubljana, Mestni trg št. 24.

Dobro pokrit voz (broom)
 se prodaja. Ogleda se: Komenskega ulica
 št. 13. Ljubljana. 135

Rdeči čebulček in repo-
okroglico (Stopelruben) kupujem.
 Ponudbe z označbo ce-
 ne in količine na **NOVAK**, Zagreb, Mak-
 simirska cesta 64. Telef. 20—60. 124

NA PRODAJ

je na lepem prometnem kraju, 20 minut
 od Ljubljane

večje posestvo
 obstoječe iz dveh stavb ter gospodarskega
 poslopja in nekaj vrta. V njem se nahaja
 vinska in špecerijška trgovina.
 Pogoji ugodni. — Kje, pove upravništvo
 »Slovenec« pod št. 4759.

UGODNA VILA UGODNA
PRIJLIKA PRIJLIKA
 cenjena nad 40.000 lir, se takoj prodaja za
 55.000 dinarjev; event. se išče 20.000 Din.
 posojila na l. vključno. Vila se nahaja na
 Primorskem, razgled na morje. Ponudbe
 poštneleže ob Savi 55.000.

»Tribuna« tov. dvokoles in
 otroških vozičkov
 Najcenejša dvokolesa in otroški vozički
 raznih modelov. Sprejemajo se tudi dvo-
 kolesa in otroški vozički v polno preno-
 emajiranje z ognjem in poniklanje. —
 LJUBLJANA, Karlovska cesta šte. 4.

SALAME
 I. vrste
 novo blago
 popolnoma gojeno
 dobiva se povsod!
 Prva hrvaška tvor-
 nica salam, suše-
 nega mesa in masti
M. Gavrilović
 sinovi d. d.
 Petrinja.
 Glavno zastopstvo
 za Slovenijo
R. Bunc in drug
 Ljubljana
 Celje - Maribor

Razprodam različno
vinsko in drugo POSODO
 — kupim različni rezan LES.
J. AUGUSTIN :: LJUBLJANA,
 Dunajska cesta šte. 36.

Priporočamo vsakomur najsolidnejšo
 trvdko pri nakupu:
Josip Petelinc
 Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
 Najboljše šivalne stroje za rod-
 binsko in obrtno rabo, igle,
 olje za šivalne stroje. Istotam
 potrebščine za čevljarje, kro-
 jače, šivilje in sedlarje, žlice,
 vilice, nože, kravate, milo za
 briti, zobne ščetke, krtače za
 obloko, glavo in konje.
 NAINJŠJE CENE I
 NA VELIKO IN MALO I

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
 Ljubljana, Resljeva c. 9.
 se priporoča za vsa v to
 stroko spada oča dela.

ZA PLESKARSKA IN LICARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN
 PREČASTITI DUHOVŠČINI

TONA MALGAJ

PLESKAR IN LICAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst - Amerika prevaža potnike v New-York redno
 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat
 mesečno. — Pojasnila in prodaja voznih listkov.
Simon Kmetec glavni zastopnik za Slovenijo.
 Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Vžigalice

znamke »MIKADO« brez žvepla in fosforja, na vsaki podlagi se
 užigajoče, v papirnatih ovojkah, izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z. v Rušah pri Mariboru.

Zahtevajte oferte!

Zahtevajte oferte!

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
 vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Inserirajte v „Slovenec“!

Italijansko-Jugoslovansko d. d. za industrijo in trgovino
 (Uvoz — izvoz.)

Kapital: Lit. 1.500.000. Zakoniti sedež: Rim, Via della Vite, N. 11.

Podružnica in glavna poslovna Milano (5), Via Paolo da Cannovio N. 2.

Uvažava v Italijo: vole, svinje, mast, maslo, živo in
 zaklano perutnino, jajca, vsakovrstni les, oglje in pre-
 mog, cement, tupino, esence, sušeno sadje, grah, žito i. t. d.
Izvažava iz Italije: platneno, volneno in svileno blago,
 predmete iz konoplje, jute in lanu, vsakovrstne klobuke
 in kape ter fese; mila, modre galice, rudne in morske
 soli; riž, vsakovrstne čevlje; konfecionirano perilo in
 odela; tehniške in mehaniške predmete; pisalne stroje i. t. d.
 Za nadaljnja pojasnila se je treba obrniti na Jadransko banko v Ju-
 goslaviji in Italiji.

Vse posle izvršuje poslovna v Milanu.

Telefon 1298.

ADVOKAT

PAVLE M. MORAVAC

Načelnik Ministarstva trgovine i industr. u penziji

BEOGRAD

Karadjordjeva ul. Palata Bristol.

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi
J. POGAČNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I.
 POSREDOVALCI SE DOBRO PLAČAJO!

Nabavite si pravočasno za poletno potrebo

gospodarske stroje

pri »ORBIS« d. d.

Zagreb, Paromlinska cesta 1.

Telefon 10.

Brzjavlj: Orbis-Zagreb.

GLAVNO ZASTOPSTVO

PRVORAZREDNE, SVETOVNOZNANE TOVARNE

Rud. Sack, Leipzig - Plagwitz.